

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 3573
Tarih : 09.09.2019

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 09.09.2019
Sayı: -120.10-E.00000531221

E.00000531221

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

19 Ağustos 2019 tarihinde Diyarbakır, Van ve Mardin Büyükşehir Belediye Başkanları Anayasa'ya ve uluslararası sözleşmelere aykırı bir şekilde görevden alınıp yerlerine kayyım atanmıştır. En temel evrensel insan haklarından birisi olan seçme ve seçilme hakkının ihlal edildiği bu siyasi pratikler ile demokrasiden giderek daha fazla uzaklaşmaktadır. Seçilmiş Belediye Başkanlarına uygulanan bu anti-demokratik pratiğin, uluslararası hukuk ve sözleşmelerle olan uyumunu araştırmak amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılmasını teklif ve arz ederim.

Hısyar Özsoy

Diyarbakır Milletvekili

GEREKÇE

20 Temmuz 2016 tarihinde ilan edilen Olağanüstü Hal Uygulamasının akabinde, seçilmiş Belediye Başkanları görevden alınarak yerlerine kayyım atanmıştır. Bu çerçevede, Eylül 2016'dan Şubat 2018'e kadar, bölgedeki dört Büyükşehir Belediyesi dâhil olmak üzere, DBP'nin kazandığı 94 Belediyeye kayyım atanmıştır. 93 Belediye Eş Başkanı ve yüzlerce Belediye Meclisi Üyesi ise tutuklanmıştır. Olağanüstü Hal Uygulaması, Temmuz 2018'de resmen sona ermesine rağmen, yerel yönetimlerle ilgili düzenlemeler de dâhil olmak üzere, OHAL kararnameleleri TBMM'de onaylanarak yasalaşmıştır.

2016 yılından 2018'e kadar devam eden bu anti-demokratik süreçte, Belediye Eş Başkanlarının görevden alınarak tutuklanması, ulusal ve uluslararası kamuoyu nezdinde tartışmalı bir konu olan terörle mücadele yasası kapsamında yapılmıştır. Avrupa Birliğine üyelik müzakerelerinde ve özellikle vize serbestisi anlaşmasında, Türkiye'ye mevcut "Terörle Mücadele Kanununun" Avrupa Birliği müktesebatına uygun bir şekilde yeniden düzenlenmesinin istendiği bilinmektedir. Yine Avrupa Parlamentosu 2015 Türkiye raporunda "Terörle Mücadele Kanunu" eleştirilerek "terörizmin geniş ve aşırı belirsiz tanımını içeren bu kanunun böylesi suçların kesin niteliğini belirlemeyi açıkça imkânsız hale getirdiği" belirtilmiş ve "Terörle Mücadele Kanunu iç muhalefetin bastırılmasında bir araç olarak kullanıldığı" ifade edilmiştir. BM İnsan Hakları Yüksek Komiserliği'nin Türkiye'ye ilişkin Mart 2017'de yayınlanan raporunda ise Belediye Eş Başkanlarının görevden alınması için gerekçe olarak ortaya konulan "Terörle Mücadele Yasası" eleştirilerek "Demokratik olarak seçilen Kürt kökenli yetkilileri görevden almak için terörle mücadele yasalarının kullanılması. ...denge-denetleme ve insan haklarının korunmasını ciddi biçimde zayıflatmaktadır." denilmiştir.

2017 yılında Avrupa Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresinin, tavsiye kararında ise yerel yöneticilere yönelik tutuklamaların çoğunun terörizm suçlaması temelinde yapıldığına işaret edilerek, bu terörizm tanımının "Avrupa Konseyi organları, AB ve diğer uluslararası örgütler tarafından eleştirildiği ve Avrupa Konseyi üyesi devletlerin çoğundaki uygulama ile ters düştüğü" belirtilmiştir. Avrupa Konseyinin danışma organı niteliğindeki Venedik Komisyonu ise 9 Ekim 2017 tarihli raporunda Kanun Hükmünde Kararnameler ile görevden alınan Belediye Eş Başkanları, Başkan Yardımcıları ve Yerel Meclis Üyelerinin yerine yapılan atamaların durdurulması istenmiştir. Raporda "yerel yönetimler, demokratik toplumun ana temellerinden birisidir. Yerel nüfus tarafından yapılan seçim, halkın politik sürece dâhil olması için kilit önem taşır" denilmiştir.

E.00000531221

Türkiye'nin üyesi olduğu Birleşmiş Milletler ve Avrupa Konseyi gibi kurumlardan uyarılar dikkate alınmayarak yanıltıcı ısrar edilmiş ve 31 Mart 2019 yerel seçimlerinden çok kısa bir süre sonra üç Belediye Başkanı görevden alınarak yerlerine kayyım atanmıştır. "Terörle mücadele" adı altında gerçekleştirilen bu uygulamanın ısrarla devam ettirilmesi, Türkiye ve üyesi olduğu uluslararası kurumlar arasındaki ilişkide ve tarafı olduğu uluslararası sözleşmelerin ihlal edilmesi hususunda ciddi sorunlara neden olmaktadır. Bu bağlamda, seçilmiş Belediye Başkanlarının görevden uzaklaştırılmasına zemin hazırlayan 5393 sayılı Belediye Kanunu başta olmak üzere, yasal mevzuatımızın tarafı olduğumuz uluslararası sözleşmelere ve evrensel hukuk kurallarına uygunluğunu incelemek ve gerekli değişikliklerin yapılmasına kolaylık sağlamak amacıyla bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını talep etmekteyim.

E.00000531221

1	MENSUR IŞIK	MUŞ	
2	GÜLISTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	
3	ŞEVİN ÇOŞKUN	MUŞ	
4	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	SIİRT	
5	SIDIK TAŞ	SIİRT	
6	NİMETULLAH ERDOĞMUŞ	ŞANLIURFA	
7	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	
8	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
9	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	
10	NURAN İMİR	ŞIRNAK	
11	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	
12	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	
13	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	
14	MUAZZEZ ORHAN	VAN	
15	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	
16	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	
17	SAİT DEDE	HAKKARİ	
18	HABİP EKSİK	İĞDIR	
19			
20	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	